

Súslednosť

Už pár minút sa nepohla. Z oboch strán počula ten stereotypný zvuk, zvuk pokladní. Množstvo ľudí sa hrnie dnu, desiatky minút nakupuje, nadáva pri čakaní a ponáhľa sa opäť von, aby sa vyhlo zaplneným cestám. Ona nie, je pokojná. Nezapadá do tohto davu. Rad sa posunul o krok a pocítila radosť, pohli sa. Potom ho konečne uvidela. Pána pri pokladni, pána dobre po päťdesiatke. Nechodila sem, pre neho, ale dnes prišla. Bolo to dávno. Odpustila mu. Mal oblečené to, čo všetci zamestnanci, žltú polokošeľu.

„Dvanásť osemdesiatštyri,“ oznámil zákazníkovi hlasom podobným niekomu, kto sa práve vrátil z hokejového zápasu.

„Ďakujem.“ Už naučeným pohybom ukladal do kasy hotovosť, vydával výdavok a čakal, kým sa vytlačí bloček, pričom si položil ruku na prístroj, aby ho mohol vzápätí jedným rýchlim chvatom odtrhnúť.

„Dobrý deň,“ pozdravila ho a on napriek svojej zjavnej vyčerpanosti pozdrav opätovoľ. Potešilo ju to. Odpustil jej, už dávno, ale dnes čakal inú ženu, nie ju. Bol prekvapený, že sem táto prišla. Opäť počula ten stereotypný zvuk, tentoraz celkom zblízka. Otvorila bavlnenú nákupnú tašku a začala nakladať tovar v rytme, ktorý diktoval predavač. Zemiaky, mlieko, jogurty, dve veľké čokolády pre deti... Zvuk naraz prestal.

„Čo sa to...?“ predavač horlivo ťukal po dotykovom displeji, „Nefunguje mi pokladňa,“ zavrčal, „veď teraz ešte išla.“ Začal sa obzerať všade naokolo, ohmatávať prístroj a hľadať možnú poruchu.

„Neviem, čo s tým je, musím zavolať dozadu,“ vzdychol si, „ten ma zabije, že ho zase volám. Nevadí vám chvíľku počkať?“ zdvihol na ňu prvýkrát zrak. Ich pohľady sa po rokoch opäť stretli.

„Kľudne, neponáhľam sa.“ Pozrela sa mu do očí. Pochopil to.

Pán nechotne stlačil tlačidlo. Zazvonilo to. Po pár sekundách sa vzadu otvorili dvere a niekto prichádzal popri ostatných pokladniach, pohotovo sa vyhýbal plne naloženým nákupným vozíkom. Mladík, vysokoškolského veku.

„Čo zase?“ Znudeným, ale pokojným hlasom sa opýtal predavača. Mal oblečené to isté, čo on, až na visačku na hrudi, na ktorej stálo: Vedúci predajne.

„Z ničoho nič mi prestala ísť,“ sťažoval sa predavač ukazujúc na pokladňu a nákup. „Je síce mladý, ale rozum na to má.“ Uvedomila si, že to hovorí jej. Mladík, ten s tou visačkou, postláčal niečo na zadnej strane prístroja, ten nabehol. „Ďak...“

„Už ani slovo.“ Oboril sa na predavača a bez ďalších podľa neho zbytočných slov odišiel.

Prišlo jej ho ľúto, samu ju to prekvapilo, a aby nestála reč, opýtala sa: „Čo sa stalo, prečo to nefungovalo?“

„Ále, blokujem vás a...“

„Blokujme nás!“ kričí na ňu manžel z predného sedadla.

„Rob niečo!“ pritúlila k sebe po oboch stranách svoje deti a zakryla im uši dlaňami, aby nepočuli ten strašný hukot. A piskot. „Všetko bude dobré... som tu s vami.“ Brzdil, ale nevyzeralo, že to dobrzdí. Hukot sa zosilňoval.

„Tak cúvaj!“

„Nemôžem, je tam závara!“ preskočil manželovi hlas, „a vpredu je ten debil, blokuje nás!“ Pozrel sa na ňu, ona na neho. Posledný pohľad. Domov, škola, mama, práca, manžel, deti, manžel. Náraz. Bolesť. Nárek. Smrť.

Začali jej tiecť slzy, nevedomila si to.

„a asi som pri tom omylom vypol pokladňu,“ obzrel sa na ňu, zachoval nevedomú tvár, „prepáčte, povedal som niečo?“

Až teraz pocítila kvapky na lícach. „Ja..., nie, len som si na niečo spomenula.“ Už neodpovedal.

Pochopil to, aj keď tentoraz nesprávne. Bez slova nablokoval nákup. Ona bez slova zaplatila. Keď už prechádzala vonkajšími dverami a zmizla im z dohľadu, opýtal sa mladší kolega postaršieho predavača: „Čo si jej urobil, že tak z ničoho nič rozplakala?“

„Nič,“ odpovedal strnulo a zahľadel sa z okna, „tentoraz nič...“ To už počul len on sám.

Zmena mu končila o štvrtej. Dnes večer mal naplánované ísť so svojimi do baru, hneď po stretávke.

Ešte chvíľu čakal, ale neprišla. Potom sa pobral domov ako obvykle, už dobre známou cestičkou pozdĺž jazera. Tam ho nikto nečakal, dcéra bývala v zahraničí. Samotou ale netrpel. Každý deň obslúžil množstvo ľudí a v niektoré dni, ako ten dnešný, chodil večer do baru. Rozprávať sa, najmä, niekedy aj niečo iné. V rýchlosti sa postaral o domácnosť, ako to len muž vie. Potom si na ňu opäť spomenul.

Dnes mu ju pripomenula, po toľkých rokoch. Vybral ju z malej krabičky pokrytej prachom, ale hľadiac na ňu pocítil bolesť. Položil ju naspäť, tam, kam obrúčka patrila a šiel sa pripraviť. Pociťoval pri tom striedanie lenivosti a vzrušenia z nadchádzajúceho stretnutia. Neochotne si vzal peňaženku, dúfal, že ju nebude potrebovať. Zamkol vchodové dvere, skontroloval, či dobre a šiel nastúpiť do výtahu, ktorý si medzičasom privolať. Keď nastúpil a hľadal tlačidlo označujúce prízemie, tak náhle vystúpil a znova šiel skontrolovať, či dobre zamkol. Neveril dnešnému svetu a možno ešte menej sebe samému.

Bar nebol ďaleko. Šiel pešo, malo to svoje výhody, najmä pri ceste domov. Svietiaci nápis PIVÁREŇ bolo vidno z diaľky a až keď bol bližšie znovu dokázal obdivovať modernú bielu fasádu, nemala ani rok. Prisahal by, že každým dňom je tmavšia. Vnútri ho čakali zatiaľ dvaja, tretí ešte nedorazil. Ten menší, ktorý pracoval ako kuriér už naňho volal: „Zdravíčko, no konečne, už sme mysleli, že to zmeškáš!“

„Vieš, že sa mi to nikdy nestalo,“ hrdo poznamenal predavač pri podávaní rúk, „Slovan by som si nikdy nenechal ujsť.“ Tretí dorazil práve vo chvíli, keď si objednávali pivo, dvanásťky samozrejme. Kučeravý dvadsiatnik, čašník, nemal žiaden problém zapamätať si ich objednávku, nebola zložitá. Mal oblečenú tradičnú čiernu košeľu a nohavice. Nie je na nich vidieť pot, lepšia ako žltá. Pomyslel si už

po stý raz predavač. Nezáživná konverzácia pokračovala, až kým sa na obrazovke neobjavila dobre známa komentátorská dvojica.

„Už to začína, dajte to hlasnejšie!“ nedočkavo pokynul prvý, ten menší, kuriér, bez toho, aby mu zišiel zrak z televíznej obrazovky na mladého čašníka za pultom, ktorý čapoval už štvrté pivo. Ten mu okamžite vyhovel. Prvá tretina neprekvapila, bola podobná ako v ostatných zápasoch predtým. Pri každej akcii vedeli, čo urobiť lepšie ako hráči s trénerom dokopy. Každý mal ale iný nápad. Vždy sa ale zhodli, že trest nemal byť trestom. Rozhodcovia slepí.

Keď prvá tretina skončila a okrem možnosti zarobiť si televíziám ponúkla čas divákovi dohadovať sa na novej taktike. Reklamy boli prerušované upútavkami na jednotlivé televízne relácie a na mimoriadne nočné správy.

„Dnes tragicky zahynula známa slovenská spisovateľka. Predstavíme si jej život a tvorbu. Sledujte mimoriadne správy o jedenástej.“

Sedeli v triede sami. Nikto ďalší ešte neprišiel.

„Napísala si ten sloh, ktorý chcela?“ opýtal sa jej s úprimným záujmom, „ja som písal o tých psoch, o ktorých hovorila. Viem, že som si mohol zvoliť inú tému, ale nechcelo sa mi.“

„Ja som si vymyslela vlastnú, moje rozprávanie sa volá: Súslednosť.“ Nadýchla sa. „Nechcel... nechcel by si si ju prečítať?“ Neistotu v hlase vycítil.

„Samozrejme, veľmi rád.“ Usmial sa na ňu.

„Známa? Nikdy som o nej nepočul.“ Otočil sa na ostatných ten menší, kuriér.

Predavač ani nežmurkol, stále sledoval jej fotografiu na televíznej obrazovke. Sotva dýchal.

„Pamätáš si moju prvú poviedku?“ prešla zrakom od šálky kávy k nemu, „bol si prvý, kto ju čítal.“

„Súslednosť,“ bez rozmyslu odpovedal a ich pohľady sa stretli.

„Ty, ty si to pamätáš?“ Neveriacky nadvihla obočie.

„Všetko, čo si doteraz napísala, som čítal, niekoľkokrát! A... a celú tvoju tvorbu mám aj doma.“ Dotkol sa jej dlane.

„Ďakujem ti a nie len za to, ale aj za tvoju pomoc, si ozajstný priateľ.“ Znovu sa usmiala tak, ako to vedela len ona. Stále sa jej dotýkal, ale nezmohol sa na slovo. Pochopila to. Smutne sa mu pozrela do očí. „Som zasnúbená.“ Ruka mu zišla z dlane.

„Ani ja, čo už,“ pokrčil ramenami tretí, ten, čo meškal, „Pozrite, už opäť hrajú!“ a upriamil svoju pozornosť na zápas. Predavač v tichosti vstal, až teraz si uvedomil, akú má neistotu v kolenách.

„Musím si odskočiť.“ Povedal zachrípnutým hlasom.

„Teraz?“ Opýtal sa druhý, ten, ktorý toho veľa nenarozpráva. Prekvapilo ho to. Nikdy nešiel počas zápasu, žeby sa niečo stalo? Brankár predviedol úspešný zákrok. Na svoje myšlienky rýchlo zabudol. Predavač šiel okolo plne obsadených stolov a barového pultu, kde práve leštil pohár čašník, dvadsiatnik. Bol rád, že mu nikto nevenuje pozornosť a všetci hľadajú na televíznu obrazovku. Akokoľvek to znie čudne, tak sa cítil najlepšie pri svojej práci. On ju ale ani nesledoval, ani nepočúval, nezaujímal ho to.

Slovan hral proti Novgorodu, ako mladý čašník pred chvíľou započul od štvorice. Znak klubu nepoznal. Nebol fanúšikom hokeja. Občas sledoval majstrovstvá, tým aspoň rozumel. Štát proti štátu. Jednoduché.

Končil o ôsmej, mal skrátenu službu a domov šiel, tak ako vždy ,autobusom. Mal to rád. Keď bolo svetlo, mohol čítať, keď nebolo, slobodne premýšľať. Mimoriadne rád mal jednu autorku, v poslednej dobe toho ale veľa nenapísala. Keď prišiel domov, tam ho už všetci čakali, skoro všetci. Aspoň rodičia obaja. Otec bol doma stále, od tohto roka je na dôchodku, mama čoskoro pôjde. Navečeral sa a ponáhľal sa do svojej izby, mal ešte prácu. Vonku začala búrka. Posadil sa za dubový stôl, ktorého

farbu časom zmenilo slnko a vzal si niečo na čítanie spred fotografie. Pozrel sa na ňu tak, ako každý večer.

„Všetci úsmev!“ Zakričal kamarát sopránom. Hnedé vlasy mu padali do objektívu, stále si ich uhladzoval. Mama bola očarujúca. Plavá pýcha jej padala na svetlé kvetované šaty siahajúce po zem, odvtedy si farebné neobliekla. Otec mal rád tmavé aj vtedy, nezmenil svoj vkus.

„Výborne, krásny ste! Všetci piati.“

Za rodičmi bolo vidno divadlo, kam často chodievali. Toto bolo poslednýkrát, čo boli na tomto mieste, viac to nedokázali. On tam párkrát bol, bez nich.

„Bež za svojim kamarátom, nech ti túto fotku pošle,“ otočila sa naňho mama. Potom sa pozrela na staršieho, „Dieťa moje, ja ti to tak prajem.“ Jej dojatie nepoznalo hraníc. Chytil ju za mladú rúčku a nastúpili do svojho auta. Odišli. Už ho nikdy nevideli.

Sledovali, kým odídu, kývali im. Potom sami nastúpili do auta. Otec, mama, on a kamarát. Museli ho ešte zaviesť domov.

Fotografia mala pätnásť rokov. Pamätal si to presne. Prečítal stranu knihy bez toho, aby vedel o čom bola. Stávalo sa mu to často, najmä doma, pred touto fotografiou. Z chodby zazvonilo.

„Kto o takomto čase ruší..., môžete ísť niekto otvoriť?“ bolo počuť mamin hlas zo sprchy.

„Ideš?“ zahundral otec sediaci v kuchyni plne zamestnaný čítaním novín.

Najprv sa pozrel cez priezor na dverách. Uvidel tmu a znovu to zazvonilo. Neisto pootvoril. Svetlo z bytu vyseklo do tmy na zemi jasný trojuholník, ktorý poodhalil tvár návštevníka. Oči mal červené, hľadeli na neho. Hnedé vlasy mal nalepené na hlave, ešte z nich stekali kvapky. Zelený sveter stmavol a oťažel.

„Smiem vojsť?“ opýtal sa ticho, cez hrmenie ho skoro nebolo počuť.

„Čo sa ti stalo?! Samozrejme pod', rýchlo,“ pokynul dnu, „čo sa stalo?“ Zopakoval dvadsiatnik otázku, kamarát neodpovedal, rýchlo si zobliekol mokrý sveter. Vyzutý vbehol do obývacej izby, poznal to tam. Otec si vedľa neho sadol a začal mu klásť všemožné otázky. On ale na ne neodpovedal. Až na čašníkovu otázku začal s rozprávaním, boli si najbližší.

„Posaď sa,“ oznámil mu otec, sediaci v kresle, keď prišiel domov z prednášky,“ musím ti niečo povedať. Na oblohe nebolo ani mráčika, aj tak sa ale začalo stmievať.

„Čo sa deje?“ nechápavo zvrátil obočie, ale poslúchol.

„Snažil som sa ti dovolať, ale zabudol si si...“ Zodvihol ruku s jeho mobilom. Až teraz si všimol jeho červené oči „Mama mala nehodu...“ ťažko povedal otec, „už nie je medzi nami.“ Zmohol sa už len na krátku otázku a keď dostal na ňu odpoveď oči mu zablúdili k maminým knihám. Vybehol z domu a bežal. Začala búrka. On bežal.

Dvadsiatik onemel, ale otec dokázal položiť krátku otázku: „A ako...?“ Stále držal v rukách noviny, tentoraz silnejšie ako predtým.

„A ako...?“ opýtal sa otca, keď si uvedomil, že stratil brata.

„Vlak.“ Pozrel sa mu otec do očí. Bežal, bežal za kamarátom.

Sledoval kamaráta akoby so sklenenými očami. Nedokázal vnímať jeho slová.

„Mama išla navštíviť bývalého spolužiaka do obchodu, mali ísť na kávu... nikdy tam nedorazila.“ Viac už nepovedal, nedokázal. Rozplakal sa ešte viac. Kamaráti sa navzájom objali, obaja mysliac na svoju stratu. Zazvonil telefón. Otec ho zodvihol.

„Ahoj, áno, je tu. Je v poriadku... Máš pravdu, obaja plačú nad svojimi osudmi, ktoré sa dnešný deň spojili v jeden nerozlučiteľný.“